

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 13/18
V Lucemburku dne 20. února 2018

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-441/17
Komise v. Polsko

Podle generálního advokáta Bota porušují rozhodnutí o správě lesů přijatá Polskem pro lokalitu Natura 2000 Puszcza Białowieska unijní právo

Tato rozhodnutí mohou bezesporu vést k poškození míst rozmnožování chráněných druhů.

V roce 2007 schválila Komise v souladu se směrnicí o přírodních stanovištích¹ vyhlášení lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska (Bělověžský prales), která zahrnuje zejména tři lesní oblasti Białowieża, Browsk a Hajnówka, „lokalitou významnou pro Společenství“, a to z důvodu přítomnosti přírodních stanovišť a stanovišť pro některé druhy živočichů a ptáků, jejichž ochrana je prioritní. Tato lokalita je rovněž „zvláště chráněnou oblastí“ pro ptáky vyhlášenou v souladu se směrnicí o ochraně ptáků². Tato lokalita Natura 2000 Puszcza Białowieska je jedním z nejzachovalejších přírodních lesů v Evropě vyznačující se velkým množstvím starých stromů, zejména stoletých, a odumřelého dřeva.

Z důvodu neustálého šíření lýkožrouta smrkového³ schválil polský ministr životního prostředí v roce 2016 pro období od roku 2012 do roku 2021 téměř ztrojnásobení těžby dřeva pouze pro lesní oblast Białowieża, jakož i aktivní lesnické zásahy v oblastech, ve kterých až doposud byly vyloučeny jakékoli zásahy, jako jsou ozdravné kácení, opětovné zalesňování nebo obnovní těžba. Poté v roce 2017 přijal generální ředitel Státních lesů pro tři lesní oblasti Białowieża, Browsk a Hajnówka rozhodnutí č. 51 „o vykácení stromů napadených lýkožroutem smrkovým a kácení stromů, které ohrožují veřejnou bezpečnost a představují riziko požáru, ve všech věkových třídách lesních porostů v lesních oblastech [...]“. Přistoupilo se tedy k odstraňování suchých stromů a stromů napadených lýkožroutem smrkovým v těchto třech lesních oblastech na ploše přibližně 34 000 hektarů, přičemž lokalita Natura 2000 Puszcza Białowieska se rozprostírá na ploše 63 147 hektarů.

Vzhledem k tomu, že se Komise domnívala, že se polské orgány neujistily, že tyto lesnické zásahy nebudou mít nepříznivý účinek na celistvost lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska, podala dne 20. července 2017 žalobu na určení, že Polsko nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají ze směrnic o přírodních stanovištích a o ochraně ptáků⁴.

Generální advokát Yves Bot ve svém dnešním stanovisku navrhuje, aby Soudní dvůr rozhodl, že Polsko nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z těchto směrnic.

Generální advokát na úvod připomíná, že cílem směrnice o přírodních stanovištích je, aby členské státy přijaly vhodná ochranná opatření k zachování ekologické povahy lokalit, na nichž se vyskytují přírodní stanoviště. Pro zvláštní oblasti ochrany tak musí být stanovena nezbytná ochranná

¹ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102), ve znění pozdějších změn naposledy provedených směrnicí Rady 2013/17/EU ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 193).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7), ve znění směrnice 2013/17.

³ Jedná se o druh hmyzího škůdce, který napadá především smrky.

⁴ Komise Soudnímu dvoru dále navrhovala, aby Polsku nařídila, aby do vyhlášení rozsudku Soudního dvora ve věci samé zastavilo, s výjimkou případů ohrožení veřejné bezpečnosti, aktivní lesnické zásahy v některých stanovištích a lesních porostech, jakož i odstraňování odumřelých stoletých smrků a kácení stromů v rámci zvyšování objemu těžby dřeva v lokalitě Puszcza Białowieska. Komise tento návrh doplnila tak, že navrhla uložení penále pro případ nesplnění uložených příkazů. Usnesením ze dne 20. listopadu 2017 Soudní dvůr tomuto návrhu vyhověl.

opatření a je třeba splnit zvláštní požadavky, pokud musí být přijat plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak mohl by mít na tuto lokalitu významný vliv.

Generální advokát se domnívá, že Polsko neprovedlo opatření nezbytná k ochraně lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska. Uvádí především, že to lze vyvodit ze samotné povahy opatření přijatých polskými orgány, která vedla ke ztrátě části lesních porostů. Dále poznamenává, že tato opatření nelze odůvodnit nebývalým šířením lýkožrouta smrkového, jelikož vědecké názory na jejich vhodnost se rozcházejí. Konečně uvádí, že tato opatření jsou považována za potenciální nebezpečí pro zachování stanovišť a druhů chráněných podle plánu ochranné péče (Plan Zadań Ochronnych, „PZO“), přijatého vnitrostátními orgány v roce 2015⁵. Podle jeho názoru mohou sporná opatření zbavit tento PZO užitečného účinku, nebo dokonce umožnit polským orgánům, aby jeho požadavky nedodržely. Za těchto okolností navrhuje generální advokát Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že Polsko nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají jak ze směrnice o přírodních stanovištích, tak ze směrnice o ochraně ptáků.

Generální advokát dále konstatuje, že bylo rovněž tvrzeno, že dotčená opatření představují plán nebo projekt, který s lokalitou Natura 2000 ve smyslu směrnice o přírodních stanovištích přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, a připomíná, že takový plán nebo projekt, pokud by mohl mít na tuto lokalitu významný vliv, podléhá nejprve odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro chráněnou lokalitu, aby mohl být posléze schválen v případě, že nemá nepříznivý účinek na celistvost této lokality. Generální advokát se domnívá, že z pouhého posouzení chronologie sporných rozhodnutí a soudržnosti předložených podkladů vyplývá, že posouzení vyžadované směrnicí o přírodních stanovištích nemohlo být provedeno, což stačí k závěru, že Polsko nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají i z tohoto titulu ze směrnice o přírodních stanovištích.

Generální advokát uvádí, že krátce před rozhodnutím z roku 2016 byla v PZO z roku 2015 přijata odlišná rozhodnutí, pokud jde o stromy napadené lýkožroutem smrkovým. Podotýká, že je sice třeba nalézt rovnováhu mezi opatřeními aktivní a pasivní péče proti šíření tohoto hmyzu, aby bylo dosaženo cílů ochrany stanovených směrnicemi o přírodních stanovištích a o ochraně ptáků, avšak toto hledání rovnováhy se v žádném případě neodráží v ustanoveních rozhodnutí č. 51 přijatého v roce 2017, jelikož toto rozhodnutí umožňuje bez omezení provádět kácení a odstraňování lesních porostů. Zdůrazňuje, že se neprokázalo, že by šíření lýkožrouta smrkového bylo podpořeno objemy dřeva vytěženého v období od roku 2012 do roku 2015, když tyto objemy zůstaly v lesní oblasti Białowieża stejné jako v minulých letech. Konstatuje, že v samotný den přijetí rozhodnutí z roku 2016 byl přijat program nápravy s cílem do budoucna posoudit přijatá opatření, že posouzení vypracované v roce 2015 se netýká vlivů lesnických zásahů na ochranu a celistvost lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska jako celku a vychází z databáze z roku 2012.

Kromě toho generální advokát dodává, že v každém případě nebyly dodrženy požadavky směrnice o přírodních stanovištích týkající se posouzení, jak tyto požadavky vykládá Soudní dvůr, neboť v době přijetí sporných rozhodnutí přetrvávaly vědecké spory ohledně vhodných metod kontroly šíření lýkožrouta smrkového.

Domnívá se rovněž, že byla také porušena zásada obezřetnosti, která je začleněna do směrnice o přírodních stanovištích, neboť v době přijetí sporných opatření nebyla reálnost a závažnost potenciálních rizik nepříznivého účinku na ochranu a celistvost lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska plně zjištěna, posouzena, a případně vyloučena.

Generální advokát mimoto poukazuje na to, že se polské orgány za účelem odůvodnění přijetí a provádění sporných opatření dovolávaly důvodů veřejné bezpečnosti, přičemž u těchto důvodů se předpokládá, že bylo provedeno posouzení vlivu plánu nebo projektu, jehož závěry byly negativní, a že neexistují alternativní řešení. V tomto případě měly polské orgány rovněž posoudit

⁵ Dne 6. listopadu 2015 přijal Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (Oblastní ředitel pro ochranu životního prostředí v Białymstoku, Polsko) Plan Zadań Ochronnych (plán ochranné péče), který stanoví cíle ochrany a ochranná opatření týkající se lokality Natura 2000 Puszcza Białowieska pro tři lesní oblasti Białowieża, Browsk a Hajnówka. Tento plán je akt místního práva.

využití alternativních nebo náhradních opatření k opatřením, jež byla přijata a prováděna. Žádný z těchto požadavků přitom nebyl splněn.

Konečně vzhledem k úvahám ohledně nedodržení požadavků týkajících se posuzování dotčených lesnických zásahů dochází generální advokát k závěru, že tyto zásahy mohou bezesporu vést k poškození míst rozmnožování chráněných druhů žijících v lokalitě Natura 2000 Puszcza Białowieska.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotčený členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106